

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 7. Praxis confessionis rectè & breviter instituendæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

obligatio frustranea esset, si in pœnitente non responderet reciproca obligatio pœnitentiam injunctam acceptandi; tum quia Confessarius est verus & legitimus pœnitentis iudex, ergo potest pœnitentem in suo foro ad parendum æquæ sententiæ constringere.

92. Dixi autem I. *Si sit rationalis*, & peccatorum gravitati, & peccatoris ipsius viribus, ac temporum consuetudini accommodata; qualis semper præsumitur, nisi contrarium constet, vel saltem probabili iudicio alicujus viri docti censeatur. Irrationabilem verò, & nimis difficilem, nec acceptare tenetur pœnitens; nec, si acceptavit, implere, nec ejus commutationem petere, quia acceptatio non inducit obligationem. Laym. l. 5. tr. 6. c. 15. n. 6. Coninch. n. 80. Idem est, si pœnitentia initio rationalis, successu temporis nimis difficilis evadat ob mutatas circumstantias, quamdiu quidem ea difficultas perseverat. Si verò excessus non sit in specie aut qualitate operis, sed in numero & quantitate divisibili, ut precum, jejuniorum &c. ea pars erit implenda, quæ intra mensuram constiterit.

93. Dixi II. *Si velit absolvi*: quia pœnitentia sub conditione securæ absolutionis imponitur. Si ergo malit pœnitens sine absolutione recedere, quam pœnitentiam acceptare, non obligabitur: peccabit tamen venialiter, Sacramentum jam inchoatum temerè abrumpendo. Coninch. n. 80. Suar. D. 38. f. 7. n. 4. Fagund. l. 9. c. 3. n. 18. qui tamen cap. 4. n. 4. addit, si, quacunque ex causa, invalida fuerit absolutio, nullam inde oriri impostæ pœnitentiæ obligationem. Monet tamen Suar. l. c. Sacerdotem rectè facturum, si

pœnitentis fragilitati non nihil indulgeat, & leviozem imponat pœnitentiam, si graviozem acceptare detrectet.

94. Ceterum procedit hæc sententia etiam tunc, quando pœnitens confitetur peccata merè venialia; aut mortalia quidem, à quibus tamen jam antè directè fuit absolutus: quia etiam in hoc casu Sacerdos habet vetam potestatem jungendi pœnitentiam Sacramentalem, & consequenter etiam obligandi pœnitentem ad eam acceptandam. Coninch. n. 81. Henriq. l. 5. c. 20. n. 3. & aliqui alii. Reliqua, quæ de pœnitentia Sacramentali dicenda supersunt, comòdiùs infra dicentur p. 4. Interim subjungamus praxin ipsam Confessionis rectè breviterque instituendæ.

ARTICULUS VII.

Praxis Confessionis rectè & breviter instituendæ.

95. Conscientiâ diligenter discussâ, peccatisque in ordinem, prout Sacerdoti exponere volueris, redactis, ad Confessionalem sedem te conferes; in eam tamen non statim, tanquam ex itinere in hospitium irrumpes: ad modestiam te potiùs compones, animum colliges, & quid acturus sis, considerabis, expectabisque modestè, dum commoda ingrediendi occasio sit; nimis enim inurbanum, rusticum & indecens est, importunè cum magna circumstantium molestia, & fortè etiam scandalo ingressum urgere, tanquam de palmâ, aut bravo res agatur.

96. Cùm verò pœnitens locum Confessionis jam fuerit ingressus, supplex ad pedes

pedes Sacerdotis accidat, & utroque genu flexo, capite nudo, junctis manibus, & facie ad latus Confessarii versâ sponte suâ citra ullam aliam admonitionem negotium ipsum, quod molitur, aggrediatur, & signo crucis se muniat dicens: *In nomine Patris & Filii & Spiritus sancti*: sic munus bene sibi precari poscat his verbis: *Benedic Reverende Pater*. Mox subjungat generalem Confessionem: *Confiteor DEO omnipotenti, B. MARIÆ semper Virgini, omnibus sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere*. Quo facto Confessionis opus prosequatur, & porrò dicat: *ab ultima mea Confessione abierunt octo, decem, aut quatuordecim dies: pœnitentiam injunctam implevi*: vel, si non implevit, dicat: *Pœnitentiam mihi injunctam, quæ parva erat (vel magna) omisi*: vel si tardus fuit in ea implenda, dicat: *Pœnitentiam injunctam tardius, quam oportebat, implevi: & ex eo tempore iterum peccavi*. His dictis subjungat peccata eo fere modo, quo sequenti syllabo describuntur: prius tamen quàm ad eum progrediar, breviter notandum censui,

97. I. Eum, qui pœnitentiæ sibi injunctæ oblitus est, non teneri eadem peccata secundo confiteri, ut novam accipiat pœnitentiam, modò de peccato hoc, quod sanè committit, si ea oblivio suâ culpâ ob nimiam in peragenda ea pœnitentia negligentiam contingat, accuset, ad quod etiam obligatur, si culpa sit gravis. Coninch. *D. 10. d. 9. n. 86. & alii*.

98. II. Si Confessarius nullum tempus præscribat, peragenda esse pœnitentiam prima commoditate, nec differendam diu; alioqui peccatum erit majus vel minus, prout major vel minor fuerit mora;

quanta autem sufficiat ad constituendum peccatum mortale, non est facile definire. Diana *2. p. tr. 15. R. 53. & p. 9. tr. 6. R. 57. in fine, & p. 10. tr. 12. R. 42.* putat sufficere, si intra annum impleatur: sed hoc videtur nimis laxum. Existimem, de cœdium sufficere, præsertim si pœnitentia sit gravis, & injuncta ad pœnitentem ad officium boni Christiani reducendum.

99. III. Pœnitentiam, si certum pro ejus impletione tempus statuatur, adhuc implendam esse, etsi intra terminum illum præfixum non sit impleta: quia mens Confessariorum non est, terminum illum præscribere ad obligationem illam finiendam, sed solum ulterius non differendam. Coninch. *n. 83.* ubi addit (id quod etiam Suar. *D. 38. s. 7. n. 6.* Joannes Sancius in select. *D. 13. n. 9.* probat) tempus nempe præscriptum mutare, differendo non nihil impletionem pœnitentiæ, non esse peccatum grave; modò ea dilatio non sit nimia, ut paulò antè dixi. Quod si tamen Confessarius tempus, ut ex justa causa potest, & ex circumstantiis est colligere, omnino determinet ad finiendam pœnitentiæ implendæ obligationem, eo præterlapso etiam ipsa obligatio cessabit: quod fieri credendum est, cum Confessarius injungit pœnitenti, ut quovis die dominico duo audiat Sacra, singulis festis Christi aut B. Virginis confiteatur, aut in eorum vigiliis, aut singulis diebus sabbati per annum jejunet &c. ex hoc enim modo imponendi pœnitentiam satis colligitur, Confessarium non voluisse adstringere pœnitentem ad supplendum defectum, si fortè tali die neglexisset pœnitentiam; id enim nimis grave futurum esset: nam si nullo

nullo unquam per annum sabbato jejunâset, deberet elapso anno quinquaginta dies continuos, vel paulisper interpolatos jejunare &c. Coninch. n. 85. Sed ob hunc defectum utriusque à peccato gravi non est excusandus, de quo proinde se accusare debet.

QUÆSTIO III.

Syllabus peccatorum.

100. Quoniam peccata omnia committuntur vel I. corde, vel II. ore, vel III. opere, visum est, idque non sine exemplo aliorum, fore non incongruum, hoc ipso ordine describere ea peccata, quæ magis sunt obvia, & simul etiam (quod hactenus neminem, qui simile argumentum pertractavit, fecisse arbitror) breviter eorundem naturam & gravitatem declarare, ut, quo modo in Confessione sint exponenda, innotescat.

ARTICULUS I.

Peccata cordis.

101. Hoc nomine intelliguntur peccata merè interna, & cordis appellantur, quia in corde, seu intellectu & voluntate perficiuntur & consummantur, suntque omnia contra DEUM, vel proximum, vel contra ipsummet peccantem.

§. I.

Peccata cordis contra DEUM.

102. *Sub Missa sacrificio* (Communionis, Rosario, & consuetis aliis precibus) *sui voluntariè distractus, quater:* vel breviter: *Sub rebus divinis voluntariè distractus,*

fui, quater. Quod si autem sacrum die festo fuerit audiendum, & per notabilem ejus partem evagationes mentis ad aliena voluntariè sint admittæ, sic dicat: *Per notabilem sacri partem die festo voluntariè fui distractus.* Quæ sit notabilis pars sacri, constabit ex dicendis *infra* n. 247. Voluntariè autem distractus est, qui advertens se distrahi, tamen vel omnino non, vel negligenter curat attentionem præstare. Adhuc tamen satisfacit Ecclesiastico præcepto de Missa audienda, si de distractionibus merè internis sit sermo; nam si de externis loquamur, peccat graviter, & præceptum non implet.

103. *Sub horis canonicis persolvendis longas & voluntarias distractiones admittit.* Sunt autem distractiones aliæ merè interne, dum nimirum sola mente longè ad alia, quàm ad DEUM, aut res divinas inter orandum attendimus, sed per varia objecta, v. g. quæstiones Theologicas vel Philosophicas discutiendas, varia negotia aut rem domesticam tractandam, & ordinandam, statum politicum &c. pervagatur; aliæ verò externe, sitæ in actionibus externis, quæ ex se ad mentem ita ad se rapiendam natæ sunt, ut internam attentionem omnino impediunt & excludunt, quales sunt confabulationes, risus, lectio rerum, seu profanarum seu sacrarum; item si quis pingat, scribat &c. Ceterum sunt, qui dicunt, illum, qui etiam cum merè internis mentis ad aliena evagationibus horas canonicas absolvit, præcepto non satisfacere. Ita sentiunt Palas D. 2. p. 3. n. 11. Laym. l. 4. tr. 1. c. 5. n. 10. Less. de just. l. 2. c. 37. d. 10. n. 64. Fill. tr. 23. c. 8. n. 255. Bonac. de horis canon. D. 1. q. 3. p. 2. §. 2.